

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

8 Quam probabilitatem de iustitia belli debeat habere miles, vt possit,
teneatürque militare?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](#)

15. Ultimo pro hac materia dicendum est, quando aliqui certior est regum sibi competere, & alius in legione posse fuisse existit, monete debet possessorum, vt dimittat allegatis causis, & rationibus sui iuris: teneatur enim virare bellum in quantum potest. Quod si monitus noluerit acquiescere, poterit oppugnari. Nam in huiusmodi casu datur iusta ratio bellandi, quae est iniuriam imminentem propulare, vel factam vindicare: in tali casu possessor facit iniuriam, citio illam non cognoscet. Ergo habet supremus Princeps ius illam propulsandi, seu vindicandi, & cum nulla alia via id efficiere possit, nisi bellando, bellum illi concessum est: sic omnes Doctores, Valsq. Molin. Salas, Villalobos, Perez, Victoria, supra.

PVENTVM VIII.

Quam probabilitatem de iustitia belli debeat habere miles, vt possit, teneatque militare.

1. Vbi non constat de belli iniustitia, possent subditi milites obediere. Et qui iij sint.
2. Non tenetur inquirere de iustitia belli, si nulla eis dubitandi ratio sit proposita. Secus se grauis dubitandi ratio preparatur.
3. Milites non subditi pugnare non possunt, nisi eis de iustitia belli constet secundum communem sententiam.
4. Valde probabile est eodem modo hos milites bellare posse, ac subditos.

Sexto potest esse de militibus subditis Regi bellum inferenti, vel de militibus non subdatis. Si ferme sit de militibus subdectis, quoties illis non constat de belli iniustitia, possunt obediere: quia tunc presumere debet bellum esse iustum, estque expresa est August. in cuius culparum, 23. quatuor, & ita docent de hoc casu aliis allegaris Valent. 2. 9. 40. art. 1. disp. 3. q. 15. p. 2. Valsq. 1. 2. 9. 19. disp. 66. c. vlt. Molin. om. 1. de iust. vniq. 2. d. p. 1. 3. concil. 3. Nauart. lib. 2. de restit. c. 3. in non. edit. 2. p. dub. 12. à n. 260. Thom. Sanch. lib. 6. in Decal. c. 3. n. 1. Salas 1. 2. tr. 8. disp. unio. 2. 6. p. 166. Villal. tom. 1. r. 1. diff. 12. Suarez de char. 1. 2. p. 13. de bello, scđ. 6. n. 8. Nomine subditorum, vt in bello possint pugnare, & teneantur ad superioris praecipuum, communiter intelliguntur milites alienigenae metende conducti, qui continuo stipendiis sub eodem principe degunt tam tempore belli, quam pacis: enim reputantur tanquam fama, qui iurius dominis tenentur parere cum de iniustitia non confundantur docent Nauart. summe. 15. Caetan. in summ. verb. bellum, p. 11. & 2. 2. q. 69. art. 1 circa obs. ad 4. dub. 2. Valen. supr. 2. vers. si autem miles Salas n. 268. Th. Sanch. 2. 16. Molin. supr. Villalobos tom. 1. summ. tract. 1. d. ff. 18. n. 2.

2. Major difficultas est, an iij subditi teneantur inquietare de iustitia belli, atque cum militent?

Respondeo cum Suar. supr. scđ. 6. n. 9. si dubium sit negavimus hor est, si nulla specialis ratio de iniustitia illis resipicit, tenetur, possit: autoritate sui Princeps militare, in modo tenetur, si praecipio cogantur nulla facta inquisitione: quia bellum indicatum a Princeps supremo, praelatum debet iustum, vt tradidit Macardus verb. bellum. n. 4. Menochus us de presump. lib. 6. pra. samp. 96. n. 7. Neque executor sententiae tenetur de eius iustitia inaequale: graueque onus impositum est subditi, si iustitiam tenentur examine, & fecerit illis effector impossibile veritatem afferre, cum raro conuicta rationes bellandi omnibus manifestentur. Verum si subditi dubium habent possumus, hoc est rationes probabiles pro virtute pace de iustitia belli, possunt se illis conformare: non tamen exstimo teneri, ob ea que supradiximus, subditi obedire: quando probabilem opinionem habet iniustitia esse praecipuum. Quod si rationes ita sunt vrgentes de iniustitia belli, vt subditi neque illas sollete, tenetur tunc aliquo modo veritatem inquietare, ne se particulo morali iniusticie exponat, ita Suarez supr., & addit hoc omnis non esse facit subditi imponendum.

3. Verum si milites subditi non sunt, certum est non tenentur obediere. An autem possit causa non examinata, difficultas est.

Communi sententia docet non posse, nisi certi uide mo-
tus illis constet bellum iustum esse, ita Thom. Sanch. supr.
Molin. disp. 12. 4. in princ. sylvest. verb. bellum 1. o. 9. & Caetan.
ib. Ratio est, quia ex bello grauissima damna oriuntur. Ut au-
tem illa possint inferri debet in infirmitate moralis adesse, certi-
tudo de iustitia. Ij autem milites cum subditi non sint, non tam
executores, quam inferentes debent nominari. Item probari
potest ex reg. 1. 9. de reg. in. 6. ibi. Non est sine culpa qui rei,
qua ad eum non pertinet, si maneficer; tci, inquam, periculo, &
que alieni damnum inferat.

4. Nihilominus valde probabile est eodem modo huius-
modi milites bellare posse, ac possunt subditi; neque aliquam
est inter illos differentiam, teneat expressè vicit. à n. 2. 4. Suar.
disp. 12. scđ. 6. n. 12. Valsq. illo c. 13. & inclinat Nauart. illo
dub. 12. Ratio est, quia cuique licet est alterum iuvare in
Ferd. de Castr. et Sum. Mor. Pars. I.

te, quae presumitur iusta, praecipue cum non leue emolumentum inde accipiat. Cum igitur bellum presumitur iustum dum de iniustitia non constat, efficaciter posse quemlibet in illo iuvare. Et ex iis solvitur supradicta ratio. Fatoe enim ex bello grauissima damna oriuntur, id est in autore illius mortalem requiri certitudinem de iniustitia; at in iuvante sufficit, si probabile sit habe etiitudinem in autore esse. Debet autem esse probabile, quod est de iniustitia non constat: & Princeps vir Christianus, bonorum estimationis habetur.

Ad reg. 19. respondeo cuiilibet militi importare locare operas suas in bello, neque se immisceret rei pericula, moraliter, cum ex probabili opinione operetur. Quia omnia à fortiori procedunt in bello non prius agressivo, sed defensivo: in hoc enim claram est sufficiens militibus iustitiam aggrediatis incognitam esse: ut merito probabilitate judicent adiuuare posse se defendentem: id est quod causé dicitur D. Ambrosius relatus in cap. denique. 1. 4. quod si non potest ubiueniri alteri, nisi alter laudatur, commodius esse neutrum iuvare: non dicit non posse ei iuvare alterum, se commodius esse abstinere. Quod si in adiutorio per intercessionem, de quo ibi, consilium est abstinere à subuentione unius cum affectione alterius, à fortiori in adiutorio per bellum. In neutro tamen est obligatio.

PVENTVM IX.

Quam opinionem debeat sequi Medicus in me-
dicamentis adhibendis.

1. Tenetur Medicus medicinam certam, relieta probabili, & dubia adhibere insieme.
2. Quando nullum medicamentum est certum, tenetur Medicus probabile adhibere, & illo deficiente, applicare dubium.
3. Illicet est experientiam facere in infirmis, an sint me-
dicamenta salutaria, vel nociva.
4. Affirmant aliqui licet medicinam, de qua quid dubitatur, an profutura, vel noctura sit, applicare infirmo desperato.
5. Negantur intentione communior est, & probabilius.
6. Satisti fundam, n. 4. adducto.
7. Negant plures licet Medico vti medicina, quam minus probabiliter credit profuturam, relieta ea, quam probabilius credit.
8. Contrarium ut probabilius defendatur.
9. Potest Medicus agris consulere medicinam, quam alii doctio-
res salutiferam putant, et si ipse eis non assentiantur.
10. Afflentes infirmo peccant, si relieta remedium, à Medico
assignatis, utuntur iis, qua sibi videntur.

IN medicinis adhibendis alia reputantur certi allatæ sa-
luti, alia colim probabilitate, alia sub dubio. Vi ergo
certa ab incertis separarentur, primò certum est, apud omnes
tenetur Medicus adhibere agroti, si potest medicinam certam,
relieta probabili, & dubia: quia tenetur ratione sui offici, &
charitatis agrotantis salutem propescere, & nullo modo cum per-
icilio exponere, in rituque infirmis conquerentur de Me-
dicis potente secum medicamentum applicare, si applicet
solum profuturum, Neque obstat quemlibet posse sequi opinio-
nem probabile, ut possit Medicus relieta medicamento cer-
to uti probabili: non enim est opinio probabilis de tali vnu, eti-
si opinio probabili de utilitate medicamenti.

Secondo, quando nullum est medicamentum certum,
tenetur Medicus probabile adhibere, & quando nullum est
probabile, tenetur dubium, modò certum sit medicamentum
minime nocturum: quia tunc nulli periclio infirmum exponit,
& ex alia parte potest illo remedio adhiberi ab infirmitate li-
berari. Ego est applicandum: ita Thomas Sanchez lib. 1. in
Decalog. c. 9. n. 42. cum Valent. 2. 2. disp. 3. q. 10. punct. 2. col. 665.
vers. altero modo. Quando dubium aquæ est, an nocturum,
vel profuturum si medicamentum, decimus statim.

Tertiò est certum, illicet est Medicis experientiam
facere de medicamentis, an sint salutaria, vel nociva, etiam in
rituotis desperato. Tum quia nemini licet morte proximi
scientiam convequi. Tum etiam quia sic operans dubius est,
an mortem acceleratur si medicamentum. Ergo quantum est
ex se, accelerationem intendit. Ergo peccat, si docet Azer.
lib. 1. infit. moral. cap. 17. quod. 1. Corduba lib. 3. quod. 5.
Anton. Perez certam. 10. scholast. num. 87. Villalobos tom. 1.
summ. tract. 1. diff. 16. n. 1. & 4. Valsq. 1. 2. disp. 64.
cap. 4. Salas ibid. tract. 8. diff. unio. scđ. 14. num. 136. circa
finem. Thomas Sanchez lib. 1. in Decalog. cap. 9. num. 38 Nauart.
summ. cap. 2. 5. n. 61. Sayus lib. 1. in clavis regia. cap. 10.
n. 6.

Duplex tamen est difficultas. Prima an licet agroti, de
cuius salute desperatur, medicinam dubiam applicare, id
est, de qua aquæ dubiatur profuturam, an noctura sit? Affir-
mant ut probabilius Thomas Sanchez lib. 1. in Decalog. cap. 9.
num. 39. cum Valent. 2. 2. disp. 3. quod. 10. punct. 2. vers.
non improbo, col. 664. Mouentur, quia ex applicatione huic ce-

B Medicus

DE
CASTRO
PALACI
TOM.
LIB.
ENV.